

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UAB „G. S.“ SKUNDO**

2022 m. gegužės d. Nr. S- (7-58/2022)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narės Rasos Stravinskaitės, pavaduojančios Komisijos pirmininką, narių Jurgitos Narkevičiūtės, Andriaus Veniaus ir Vilmos Vildžiūnaitės (pranešėja) išnagrinėjo uždarosios akcinės bendrovės „G. S.“ (toliau – Pareiškėja, Bendrovė) 2022-03-28 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas, Muitinės departamentas) 2022-03-02 sprendimo Nr. 1A-41 (toliau – Sprendimas). Pareiškėjos atstovas advokatas R. T. bei Muitinės departamento atstovai R. O. ir N. T. dalyvavo 2022-05-03 Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėja laikotarpiu nuo 2018-10-01 iki 2020-01-06 importavo iš Taivano prekes – nerūdijančio plieno lakštus ir deklaravo jas 144 elektroninėmis importo deklaracijomis (toliau – EID). Deklaruota prekių kilmės šalis – Taivanas.

Kauno teritorinė muitinė (toliau – Kauno TM), remdamasi Europos Kovos su sukčiavimu tarnybos (toliau – OLAF, Europos Kovos su sukčiavimu tarnyba) surinkta informacija, konstatavo, jog pirmiau paminėtos prekės yra ne Taivano, o S. L. Respublikos (toliau – Kinija) kilmės prekės. OLAF nustatė, jog šios prekės buvo importuojamos iš Kinijos į Taivaną, tačiau šioje šalyje jos nebuvo apdorojamos arba perdirbamos tiek, kad įgytų Taivano kilmę.

Kauno TM 2021 m. lapkričio 17 d. supaprastinto patikrinimo ataskaita Nr. 1KM320101M (toliau – Ataskaita) nusprendė Pareiškėjos deklaruotas prekes pripažinti Kinijos kilmės prekėmis, taip pat minėta Ataskaita nusprendė įregistruoti importo mokestinę nepriemoką: 112 294 Eur galutinio antidempingo maito, 36 699 Eur PVM, 5 830 EUR delspinigių už laiku nesumokėtą maito mokestį bei skyrė Pareiškėjai 20 proc. 29 799 Eur dydžio baudą.

Muitinės departamentas Sprendimu Kauno TM Ataskaitą patvirtino.

Pareiškėja, nesutikdama su Muitinės Departamento Sprendimu, Komisijai pateikė skundą.

Pareiškėja nesutinka su Muitinės departamento vertinimu, jog OLAF duomenyse jokių prieštaravimų ar neaiškumo nebuvo nustatyta, todėl nebuvo pagrindo tikrinti OLAF ataskaitos duomenų. Pareiškėja pažymi, kad visas Kauno TM atliekamas patikrinimas grindžiamas OLAF 2021 m. liepos 16 d. pranešimu Nr. OCM(2021)21606 (toliau – OLAF Pranešimas).

Kaip nurodė Kauno TM, OLAF Pranešime teigiama, kad Pareiškėjos iš Taivano importuoti nerūdijančio plieno lakštai, atgabenti į Lietuvą konteneriuose, deklaruoti muitinės deklaracijomis, yra Kinijos, bet ne Taivano kilmės.

Pareiškėja nurodo, kad iš Ataskaitos turinio matyti, kad Pareiškėjos importuotų prekių kilmė (būtent šis aspektas nulėmė Pareiškėjos mokestines prievoles ir jų apimtį) buvo identifikuota

remiantis ir vertinant iš esmės tik OLAF ataskaitą ir kartu su ja pateiktus duomenis (informaciją). Ginčo mokestinis patikrinimas, tiek, kiek tai susiję su Pareiškėjos importuotų prekių kilmės nustatymu, iš esmės apsiribojo OLAF pateiktos informacijos analize ir jos vertinimu.

Pareiškėja nurodo, kad Europos Sąjungos teisminės institucijos jau yra pripažinusios, kad OLAF atlikto tyrimo išdavoje priimamos išvados ir rekomendacijos iš esmės skiriamos kompetentingoms valstybių narių įstaigoms bei Europos Sąjungos institucijoms, kad jos galėtų nuspręsti, ar būtina imtis tolesnių priemonių; šios išvados ir rekomendacijos automatiškai nereiškia, kad bus pradėtas administracinis ar teismo procesas, nes kompetentingos valdžios institucijos gali pačios nuspręsti, kokių veiksmų reikia imtis po galutinės ataskaitos, ir todėl tik jos gali priimti sprendimus, galinčius daryti įtaką asmenų, kurių atžvilgiu rekomenduojama pradėti tokius procesus, teisinei padėčiai (Pirmosios instancijos teismo 2006 m. balandžio 6 d. sprendimo byloje K. R. prieš Komisiją, T-309/03, 50 ir 51 p.). Kitaip tariant, pati OLAF ataskaita neturi jokios juridškai privalomos galios kompetentingoms nacionalinėms institucijoms (žr., pvz., (Pirmosios instancijos teismo 2004 m. liepos 13 d. nutarties byloje P. P. de Andalucia prieš Komisiją, T-29/03, 33 ir 39 p., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. rugsėjo 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. A-377-556/2016).

Pareiškėja nurodo, kad teismų praktikoje pripažįstama, kad mokesčių administratoriui pareiga patikrinti OLAF ataskaitos duomenis egzistuoja, kai aptariamoje ataskaitoje pateikiami duomenys, kuriais remiantis identifikuojama mokesstinės prievolės apimtis, yra prieštaringi, keliantys abejonę dėl jų pagrįstumo, teisingumo ir pan. Toks vertinimas, be kita ko, išplaukia iš mokesčių administratoriaus pareigos pagrįsti jo mokesčių mokėtoju apskaičiuotus mokesčius, užtikrinti, kad priimami sprendimai būtų grindžiami objektyviais duomenimis (faktais) (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2016 m. rugsėjo 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. A-377-556/2016).

Pareiškėja, remdamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 67 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 8 straipsniu, nurodo, kad mokesčių administratorius visada turi įvertinti turimą informaciją, priimtame sprendime turi būti aiškiai nurodyta, kokiais reikšmingas faktines aplinkybes patvirtinančiais duomenimis, t. y. nurodant konkrečius faktus, o ne abstrakčius apsvarstymus, remiantis daroma išvada dėl tikrosios prekių kilmės. Nors pati OLAF ataskaita Pareiškėjai nebuvo pateikta, tačiau vien iš Ataskaitoje nurodytų ir cituojamų OLAF ataskaitos teiginių matyti, kad OLAF ataskaita neatitinka objektyvumo, išsamumo ir visapusiško įrodymų ištyrimo reikalavimų, nes:

1) OLAF ataskaitoje nėra nustatyta, jog prekių kilmės sertifikatai yra negaliojantys ar padirbti;

2) OLAF ataskaita parengta nesudarius galimybės Pareiškėjai ir/ar importuotojui pateikti pastabas ir paaiškinimus dėl prekių importo ir kilmės, tuo pažeidžiant objektyvumo ir tyrimo visapusiškumo reikalavimus.

Pareiškėja pažymi, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT), aiškindamas mokesčių administratoriaus veiksmus gavus OLAF tyrimo ataskaitas, yra pažymėjęs valstybės narės mokesčių administratoriaus pareigą atlikti savarankišką tyrimą, atsižvelgiant į OLAF pateiktą informaciją (2006 m. kovo 9 d. sprendimas byloje Nr. C-293/04, para. 39). Taigi, OLAF ataskaita ar pranešimas negali būti laikoma prima facie įrodymu. Identiška teisės taikymo taisyklė įtvirtinta ir Lietuvos teisinėje jurisprudencijoje: OLAF ataskaita ir jos išvados bei rekomendacijos nėra aplinkybės ir faktai, kurie pagal teisės aktų reikalavimus preziumuojami, kaip nustatyti ir iš naujo neįrodinėtini (LVAT 2014 m. balandžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-261-144-14).

Pareiškėja pažymi, kad nors ji eilę kartų prašė suteikti jai galimybę susipažinti su OLAF duomenimis, kuriais vadovavosi Kauno TM ir Muitinės departamentas, priimdami skundžiamus sprendimus, tačiau visi Pareiškėjos prašymai buvo ignoruojami. Pareiškėja supažindinta tik su OLAF ataskaitų fragmentais, kuriuose teikiami prieštaringi duomenys:

1) Kauno TM Ataskaitoje nurodoma, kad pagal „OLAF Pranešime išdėstytus duomenis, prašant pagalbos, buvo susisiepta su Taivano muitine. <...>, Taivano muitinė informavo OLAF, kad Taivano bendrovė „A. L. Steel Co., Ltd“ (toliau – tiekėjas, „A. L. Steel Co., Ltd“) turi registruotą kontroliuojamą gamyklą, kurios pagrindiniai gamybos procesai apima plieno ritinių poliravimą, pjaustymą, P E padengimą, pakavimą ir kt. <...> Tiekėjas deklaravo, jog prekės yra Kinijos kilmės ir toliau OLAF Pranešime nurodoma, kad „Vadinasi, prekės nebuvo tiek apdorotos, dėl ko, remiantis Taivano kilmės taisyklėmis, būtų pakeista Kinijos kilmė“ (ataskaitos 3 psl.)“. Pareiškėja nurodo, kad iš pateiktos formuluotės nėra galimybės nustatyti nei apie kokias prekes kalbama OLAF ataskaitoje (žaliavas ar galutinį produktą), nei koks yra nurodytų prekių santykis su Pareiškėja.

2) iš OLAF ataskaitos turinio ir pateiktos formuluotės nėra netgi aišku, kuri gamykla šiuo atveju minima. Atkreiptinas dėmesys, kad tiekėjas Taivano bendrovė „A. L. Steel Co. Ltd“ turi ne viena kontroliuojamą gamyklą, vykdančią plieno apdirbimą tiek Taivane, tiek ir už jo ribų. Iš Ataskaitos turinio nėra jokių galimybių nustatyti apie kurią (kurioje valstybėje) tiekėjo kontroliuojama gamykla rašoma ataskaitoje.

3) Kauno TM teigimu (Ataskaitos 5 psl., 3 paragrafas) OLAF ataskaitoje nurodoma, kad tiekėjo Taivano bendrovės „A. L. Steel Co., Ltd“ nerūdijančio plieno lakštai buvo eksportuojami iš muitinės kontroliuojamos gamyklos kaip Kinijos kilmės gaminiai. Kaip minėta, nenurodoma, kuri konkrečiai tiekėjo Taivano bendrovės „A. L. Steel Co. Ltd“ valdoma gamykla yra minima, ir tuo labiau – kuri iš šių gamyklų šiuo atveju „yra kontroliuojama muitinės“. Pareiškėjos nuomone, šios aplinkybės dar kartą patvirtina OLAF ataskaitoje išdėstytos informacijos netikslumą ir prieštarumą, tuo tarpu mokesčių mokėtojui tenkančią mokestinės ar muito prievolės našta valstybinės institucijos turi apskaičiuoti kruopščiai, pagrįstai ir teisingai, remiantis faktais, o ne prielaidomis, spėliojimais ir jų pagrindu pateiktomis interpretacijomis, nepagrįstai naudojant silpnesniosios pusės (mokesčių mokėtojo) atžvilgiu valstybinės institucijos įgaliojimus.

Pareiškėjos nuomone, iš pateiktų OLAF duomenų fragmentų yra akivaizdžiai matomi OLAF duomenų netikslumai. Mokesčių administratorius turėjo neabejotiną pareigą patikrinti OLAF ataskaitos duomenis. Nebuvo jokio pagrindo vadovautis išimtinai OLAF pateiktais dokumentais, o Kauno TM, siekdama paneigti UAB "A1" nurodytą prekių kilmę, turėtų įrodyti kitokių aplinkybių egzistavimą.

Pareiškėjos vertinimu, nurodytos aplinkybės patvirtina, kad Sprendimo argumentai, jog OLAF duomenyse jokių prieštaravimų ar neaiškumo nebuvo nustatyta, todėl nebuvo pagrindo tikrinti OLAF ataskaitos duomenų, yra nepagrįsti. Visų UAB "A1" į Lietuvos Respubliką importuotų prekių kilmę patvirtina galiojantys sertifikatai

Pareiškėja nurodo, kad tiek Kauno TM Ataskaitoje, tiek ir Sprendime dėstoma pozicija dėl Pareiškėjos pateiktų bendrosios formos kilmės sertifikatų nėra nuosekli: iš vienos pusės, Ataskaitoje teigiama, kad Pareiškėja, deklaruodama iš tiekėjo importuotas prekes, nepateikė bendrosios formos prekių kilmės sertifikatų; iš kitos pusės, Ataskaitoje teigiama, kad muitų teisę reglamentuojantys teisės aktai net nenumato prievolės pateikti muitinei bendrosios formos kilmės sertifikatą.

Pareiškėja nurodo dar kartą patvirtinanti, kad visų UAB "A1" į Lietuvos Respubliką importuotų prekių kilmę patvirtina galiojantys sertifikatai. UAB "A1" Kauno TM pateikė reikiamus sertifikatus visoms su atliekamu patikrinimu susijusioms prekėms: „CERTIFICATE OF ORIGIN“ ir „CERTIFICATE OF PROCESSING“. Minėti kilmės sertifikatai yra išduoti nepažeidžiant teisės

aktų reikalavimų, visi Kauno TM pateikti sertifikatai pasirašyti Taivano kompetentingos institucijos įgalioto atstovo.

Pareiškėjos nuomone, Sertifikatai vienareikšmiškai patvirtina, kad UAB "A1" importuotų prekių kilmės šalis yra Taivanas; arba importuotų prekių kilmės šalis yra Kinija, tačiau Taivane prekės buvo apdorotos / perdirbtos.

Pareiškėja nurodo, kad UAB "A1" sertifikatų tikrumas nėra paneigtas, todėl jie yra galiojantys, ir nėra jokio pagrindo abejoti UAB "A1" importuotų prekių kilme. ESTT yra išaiškinęs, jog būtent institucija, kuri yra įgaliota išduoti kilmės sertifikatus, turi kompetenciją spręsti dėl kilmės sąlygų įvykdymo (ESTT 2009 m. rugsėjo 10 d. sprendimas byloje Nr. C-204/07, para. 76; sprendimas byloje Nr. C-97/95 Pascoal ir Filhos Ld).

Pareiškėja akcentuoja, kad UAB "A1" importuotų prekių kilmė nurodyta ne tik sertifikatuose, bet ir kitose Kauno TM pateiktuose dokumentuose, pvz., eksportuotojo Taivano bendrovės „A. L. Steel Co., Ltd“ sąskaitose–faktūrose („Commercial invoice“), konteinerių sąrašuose („Container list“). Dėl nurodytų priežasčių vertintina, kad UAB "A1" Kauno TM pateikė pakankamai įrodymų, patvirtinančių, kad UAB "A1" importuotų prekių kilmės šalis yra Taivanas.

Pareiškėjos teigimu, nagrinėjamu atveju faktiškai susiklosto situacija, kai, iš vienos pusės, Kauno TM neva turi OLAF Pranešime dėstomą informaciją apie tai, jog Taivano muitinė nurodė, kad į ES tiekėjas eksportavo Kinijos kilmės gaminius, o iš kitos pusės – Pareiškėjos pateiktus sertifikatus, patvirtinančius, kad prekės yra arba Taivano kilmės arba perdirbtos Taivane.

Vadovaujantis 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklių 110 straipsnio 1 dalimi, A formos prekių kilmės sertifikatų ir sąskaitų faktūrų deklaracijų paskesnis tikrinimas atliekamas atsitiktine tvarka arba kaskart, kai valstybių narių muitinės turi pagrįstų abejonių dėl šių dokumentų autentiškumo, atitinkamų produktų kilmės statuso arba kitų šiame poskirsnyje, šio skirsnio 3-9 poskirsniuose ir Deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446 II antraštinės dalies 1 skyriaus 2 skirsnio 2 bei 3 poskirsniuose nustatytų reikalavimų įvykdymo“.

To paties straipsnio 5 dalyje įtvirtinta, kad „Jeigu esant pagrįstoms abejonėms per šešis mėnesius, kaip nustatyta šio straipsnio 3 dalyje, negaunamas atsakymas arba jeigu atsakyme nėra pakankamai informacijos, kad būtų galima nustatyti atitinkamo dokumento autentiškumą arba tikrąją produktų kilmę, kompetentingoms institucijoms siunčiamas antrasis pranešimas. Jeigu ir po antrojo pranešimo prašančiosios institucijos per keturis mėnesius nuo jo išsiuntimo dienos neinformuojamos apie tikrinimo rezultatus arba jeigu remiantis šiais rezultatais neįmanoma nustatyti atitinkamo dokumento autentiškumo ar tikrosios produktų kilmės, prašančiosios institucijos atsisako suteikti teisę taikyti lengvatinius muitų tarifus, išskyrus išimtines aplinkybes“.

Pareiškėja pažymi, kad tik minėtame Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 110 straipsnyje įtvirtintų aplinkybių konstatavimas sudaro pagrindą mokesčių administratoriui nesivadovauti A formos kilmės sertifikatais ir atsisakyti suteikti teisę taikyti lengvatinius muitų tarifus, o atitinkamas į laisvą apyvartą Bendrijos muitų teritorijoje išleistas prekes apmokestinti bendra tvarka (LVAT 2016 m. rugsėjo 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. A-377-556/2016).

Pareiškėja nurodo, kad iš šių valstybėms narėms privalomo ir tiesiogiai taikomo akto nuostatų matyti, kad kompetentinga muitinės įstaiga, kuriai kyla inter alia abejonių dėl A formos kilmės sertifikate nurodytų prekių kilmės, turi kreiptis į šiuos sertifikatus išdavusios valstybės kompetentingas institucijas. Atitinkamai atsisakyti suteikti teisę taikyti lengvatinius muitų tarifus nacionalinės muitinės įstaigos galėtų remiantis aplinkybe, jog atsakymas, minėtais terminais, nebuvo pateiktas, arba iš pateikto atsakymo nėra galima nustatyti prekių kilmės (nėra pašalinamos

valstybės narės muitinės įstaigos kilusios abejonės) (LVAT 2016 m. rugsėjo 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. A-377-556/2016).

Pareiškėja nurodo, kad nagrinėjamu atveju dėl Pareiškėjos pateiktų A formos sertifikatų nebuvo atliktas joks paskesnis jų patikrinimas. Tai lemia vertinimą, kad tiek Kauno TM, tiek ir Muitinės departamentas netinkamai įvertino Pareiškėjos pateiktus dokumentus.

Pareiškėja teigia, kad teismų praktikoje pripažįstama, kad OLAF ataskaita savaime negali būti vertinama, kaip paneigianti iš ES teisės kylančias pareigas, susijusias su šių sertifikatų (ne) pripažinimu (LVAT 2017 m. kovo 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. A-352-556/2017). Tuo atveju, jeigu atliekant patikrinimą Kauno TM pareigūnams kiltų abejonių dėl pateiktų sertifikatų tikrumo / teisėtumo, Muitinės departamentas galėtų kreiptis į atsakingas Taivano institucijas ir nustatyti visas aplinkybes, susijusias su šių sertifikatų išdavimu, tokiu būdu įvertinti jų tikrumą / teisėtumą. Tačiau nagrinėjamu atveju nebuvo imtasi absoliučiai jokių veiksmų tam, kad prieštaravimai tarp faktinių aplinkybių būtų pašalinti.

Pareiškėja nurodo, kad teisės aktai įpareigoja mokesčius ir muitus administruojančius asmenis savo tyrimų ir įvertinimo rezultatus pagrįsti atliktais palyginimais ir skaičiavimais, naudojant duomenis iš įvairių informacijos šaltinių. Šaltinis turi būti parenkamas taip, kad atspindėtų kuo tikslesnius, skaičiavimams atlikti reikalingus, rodiklius. Šiuo gi atveju, nebuvo atliktas tinkamas Pareiškėjos veiklos tyrimas, nenustatytos teisiškai reikšmingos aplinkybės bei neįrodytos privalomos muitų taikymo sąlygos. Pareiškėjos nuomone, buvo ignoruojama teismų praktikoje suformuota teisės aiškinimo taisyklė dėl mokesčių administratoriaus pareigos atlikti savarankišką tyrimą atsižvelgiant į OLAF nustatytas aplinkybes ir objektyviais ir neabejotiniais duomenimis nustatyti muitų taikymo sąlygas bei įrodyti ginčo prekių kilmę.

Pareiškėjos nuomone, mokesčio patikrinimo metu mokesčių administratorius nevertino ir / ar nenustatinėjo: tiekėjo „A. L. Steel Co., Ltd“ importo ir eksporto deklaracijų; ar Pareiškėjos importuoti plieno gaminiai visoje apimtyje buvo pradžioje importuoti iš Kinijos; Taivano bendrovės „A. L. Steel Co., Ltd“ atliekamo plieno perdirbimo proceso ir kilmės pasikeitimo: ar Pareiškėjos importuoto plieno, net jei tame tarpe buvo Kinijos kilmės, Taivane atliekamas perdirbimas turėjo įtakos kilmės pasikeitimui; neatitikimų tarp Pareiškėjos deklaracijose ir administratoriaus turimos informacijos priežasties.

Pareiškėja nurodo, kad UAB "A1" turimi ir Kauno TM pateikti prekių sertifikatai yra galiojantys, kitokių duomenų nėra. Nepateikta jokių duomenų apie tai, kad Kauno TM ar Muitinės departamentas kreipėsi į Taivano bendrovę „A. L. Steel Co., Ltd“ ar į kompetentingas Taivano institucijas dėl informacijos apie prekių kilmę pateikimo.

Pareiškėja nurodo, kad MAĮ 67 straipsnio 1 dalis numato, kad mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtojų apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas. Kauno TM, siekdama taikyti mokesčių, turi pareigą įrodyti prekės kilmės šalį ir tai pagrįsti atitinkamais faktais arba faktais pagrįsti prielaidas, kad nebuvo produktas apdorotas Taivane. Vadovaujantis LVAT praktika, taikydama antidempingo mokesčių, Muitinė negali būti atleista nuo pareigos įrodyti produkto kilmės šalį vien dėl to, kad ji neturi galimybės paneigti prekės kilmės pažymėjimo (LVAT 2014 m. balandžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-261-144-14).

Pareiškėja nurodo, kad aiškindama mokesčių mokėtojo įrodinėjimo pareigą, LVAT teisėjų plenarinė sesija yra pažymėjusi, jog MAĮ nuostata, kad, nesutikdamas su apskaičiuotąja suma, mokesčių mokėtojas privalo įrodyti, jog apskaičiuotoji suma yra neteisinga, neleidžia daryti išvados, kad, apskaičiuodamas mokesčius, mokesčio administratorius gali remtis prielaidomis ir spėliojimais, kuriuos vėliau turi paneigti mokesčių mokėtojas (LVAT 2003 m. gruodžio 15 d. plenarinės sesijos nutartis administracinėje byloje Nr. A11-648/2003). Taigi, tokios aplinkybėmis, kokios susiklostė šio ginčo atveju, jei būtų prielaidos nepripažinti prekių Taivano

kilmės, pareiga įrodyti, kad šių prekių kilmė šalis yra Kinija, tektų pirmiausiai mokesčių administratoriui (MAĮ 67 straipsnio 1 dalis). Mokesčių administratorius visada turi įvertinti turimą informaciją, priimtame sprendime turi būti aiškiai nurodyta, kokiais reikšmingas faktines aplinkybes patvirtinančiais duomenimis, t. y. nurodant konkrečius faktus, o ne abstrakčius apsvarstymus, remiantis daroma išvada dėl tikrosios prekių kilmės (MAĮ 67 straipsnio 1 dalis, VAI 8 straipsnis).

Pareiškėja nurodo, kad analogiškos pozicijos laikosi ir LVAT: „Teisėjų kolegija taip pat atkreipia dėmesį, kad tikrinamu atveju atsakovas keičia ginčo prekių kilmę į valstybės (Kinijos), kurios prekėms yra taikomas minėtas galutinio antidempingo muitas, dėl to, kaip ne kartą konstatuota LVAT praktikoje, būtent atsakovui tenka pareiga pagrįsti jo nurodomų prekių kilmę, tačiau ginčijamuose sprendimuose iš esmės apsiribojama pakankamai abstrakčiu vertinimu dėl prekių kilmės. Aptariamam aspektui iš Patikrinimo ataskaitos, Muitinės departamento bei MGK sprendimų turinio matyti, kad pareiškėjo importuotų prekių kilmė buvo identifikuota remiantis ir vertinant iš esmės tik OLAF ataskaitą ir kartu su ja pateiktus duomenis (informaciją), kas, įvertinus šios bylos aplinkybes, negali būti pripažinta tinkamu įrodinėjimo pareigos įvykdymu“ (LVAT 2017 m. kovo 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. A-352-556/2017).

Pareiškėjos nuomone, nagrinėjamu atveju Muitinės departamentas padarė nepagrįstą išvadą, kad Taivane išduotu bendrosios formos kilmės sertifikatu autentiškumo patikrinimas šiuo atveju nėra galimas, o kilmės sertifikatai ginčo prekių nelengvatinei kilmei įrodinėti nėra naudojami, tuo pačiu, tokie dokumentai negali būti siunčiami ir patikrinimui į Taivaną.

Pareiškėja atkreipia dėmesį į tai, kad LVAT 2014 m. balandžio 30 d. priėmė sprendimus bylose Nr. A-261-144-14 ir A-261-146-14 pagal bendrovių apeliacinius skundus, kuriose galutinai išsprendė ginčus dėl antidempingo muitų taikymo iš Taivano į Lietuvą importuotoms prekėms. Lietuvos bendrovėms importavus iš Taivano prekes, Lietuvos muitinė po prekių išleidimo į laisvą apyvartą priėmė sprendimą nepripažinti bendrųjų prekių kilmės sertifikatų, kurie patvirtino prekių Taivano kilmę, ir nustatė bendrovėms sumokėti beveik 1 mln. litų dydžio antidempingo muitų, importo PVM, baudų ir delspinigių. Tokių muitinės sprendimų pagrindas – vertinimas, jog prekės galimai galėjo būti ne Taivano, o Kinijos kilmės.

Pareiškėja nurodo, kad LVAT priimtais sprendimais panaikino Muitinės departamento ir pirmosios instancijos teismų sprendimus, kuriais buvo atmesti bendrovių skundai, ir visiškai patenkino bendrovių apeliacinius skundus ir panaikino žemesnės instancijos teismo ir Lietuvos muitinės sprendimus. Šiais teismų sprendimais buvo išaiškinta, jog muitinei tenka pareiga įrodyti antidempingo muitų taikymo pagrįstumą, tai yra turi pareigą įrodyti prekės kilmės šalį, iš kurios kilusioms prekėms taikomas antidempingo muitas ir tai pagrįsti faktais. Taip pat įrodyti, jog kitoje šalyje (eksporto valstybėje) nebuvo atliktos prekių gamybos (perdirbimo) operacijos, kurios sudarytų teisinį pagrindą pakeisti prekių kilmę.

Pareiškėja nurodo, kad teismai, vertindami muitinei taikomą įrodinėjimo pareigą, taip pat akcentavo ir teisės aktais muitinei suteiktas teises rinkti įrodymus tiek Lietuvoje, tiek kreipiantis į užsienio, įskaitant trečiąsias, valstybes.

Pareiškėja, remdamasi tuo, kas išdėstyta, tvirtina, jog mokesčiniuose ginčiuose mokesčių administratoriui (muitinei) nepakanka formaliai pagrįsti savo sprendimo ir perkelti mokesčių mokėtojų (importuotojų) įrodinėjimo pareigą, t. y. nustatyta pareiga paneigti mokesčių administratoriaus išvadas ar prielaidas, o įpareigoja mokesčių administratorių pasinaudoti visomis jam suteikiamomis teisėmis, siekiant objektyviai nustatyti faktus.

Pareiškėjos nuomone, prekių kilmę patvirtina ir prekių apdorojimo procesų vykdymas Taivane.

Pareiškėja nurodo, kad Kauno TM nepagrįstai vertino, kad prekės nebuvo tiek apdorotos, dėl ko, remiantis Taivano kilmės taisyklėmis, būtų pakeista Kinijos kilmė.

Pareiškėja nurodo, kad viena vertus, pačioje Kauno TM Ataskaitoje nėra pateikta jokių įrodymų, patvirtinančių, kad buvo analizuojami plieno apdorojimo procesai Taivane. Kita vertus, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 60 straipsnio 2 dalimi laikoma, kad prekės, kurios gaminamos ne vienoje šalyje ar teritorijoje, yra kilusios iš tos šalies ar teritorijos, kurioje buvo atliktas jų paskutinis esminis ekonomiškai pagrįstas perdirbimas arba apdorojimas tam tikslui pritaikytoje įmonėje, kurio metu buvo pagamintas naujas produktas arba kuris buvo svarbus jo gamybos etapas. Vertinant svarbaus perdirbimo faktą, reikšminga nustatyti, ar apdorojimas yra „svarbus“, ar kompanija turėjo perdirbimo tikslams įrengtą įmonę ir, kad po perdirbimo prekės (šiuo atveju plieno gaminiai) įgijo atitinkamą kokybę.

Pareiškėja akcentuoja, kad nagrinėjamu atveju, net darant prielaidą, kad žaliavos nebuvo Taivano kilmės, vien Taivano bendrovės (eksportuotojo) „A. L. Steel Co. Ltd“ Taivane atliekamas pradinių žaliavų perdirbimas turėjo įtakos prekių kilmei. Tiekėjas atliko pradinių žaliavų apdirbimą Taivane esančioje gamykloje, kurios pagrindiniai gamybos procesai apima plieno ritinių apipjovimą, šlifavimą, poliravimą, pjaustymą į tam tikrus ilgius, paplovimą, plėvelės klijavimą / PE padengimą, pakavimą ir kitus su plieniu apdirbimu susijusius procesus. Šias aplinkybes papildomai patvirtina 2021 m. spalio 13 d. Taivano bendrovės (eksportuotojo) „A. L. Steel Co., Ltd“ išduota deklaracija Xetter of declaration“ (šis dokumentas taip pat buvo pateiktas Kauno TM).

Pareiškėjos tvirtinimu, vien Taivano bendrovės „A. L. Steel Co. Ltd“ Taivane vykdytas žaliavos perdirbimo procesas sudaro pagrindą pripažinti Taivaną prekių kilmės šalimi.

Pareiškėja atkreipia dėmesį į tai, kad Sprendime klausimas, susijęs su prekių apdorojimu, apskritai nėra analizuojamas, kas dar kartą patvirtina priimto Sprendimo paviršutiniškumą.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, Pareiškėja pažymi, kad nors šiuo metu Lietuvos Respublikos užsienio politika nukreipta į bendradarbiavimo ir ekonominių ryšių su Taivanu stiprinimą, tačiau dėl nepaaiškinamų priežasčių Muitinės departamentas taiko priešingą koncepciją – siekia atrasti bet kokias biurokratinės kliūtis, apsunkinančias Lietuvos privataus verslo plėtrą į šią šalį. Tokie Muitinės departamento argumentai, kaip: „Europos Sąjunga atitinkamos administracinio bendradarbiavimo procedūros su Taivanu nėra parengusi, kilmės sertifikatai ginčo prekių nelengvatinei kilmei įrodinėti nėra naudojami, tuo pačiu, tokie dokumentai negali būti siunčiami ir patikrinimui į Taivaną“ ne tik neatitinka šiame skunde nurodytos teismų praktikos, bet ir užkerta kelią verslo santykių su Taivanu plėtrai, kas akivaizdžiai prieštarauja Lietuvos Respublikos užsienio politikos prioritetams.

Pareiškėja, skundo Komisijoje nagrinėjimo metu susipažinusi su OLAF Pranešimu bei jo priedais, Komisijai pateikė 2022-05-02 Rašytinius paaiškinimus, kuriuos Komisija priėmė ir vertina kaip Pareiškėjos skundo dalį.

Pareiškėja nurodo, kad OLAF pranešime teigiama, kad ši byla susijusi su neteisingu plokščių šaltai valcuotų nerūdijančio plieno produktų deklaravimu, naudojant papildomų TARIC kodą C030, kuris priskiriamas bendrovei „Chia Far K. J. Co., Ltd“. Valstybių narių buvo prašyta pateikti OLAF ES įformintus importo muitus, naudojant papildomų kodą C030, kartu su muitinei pateiktais pagrindžiančiais dokumentais. Pastarųjų autentiškumas buvo patikrintas, pasitelkiant Taivano gamintojo „Chia H. L.“ pagalbą, kuris taip pat pateikė oficialius raštus, kuriuose nurodyta, kurių valcavimo sertifikatų jis neišdavė ir kurie yra suklastoti.

OLAF susisiekė su Taivano ūkio reikalų ministerija (Užsienio prekybos biuru), siekdamas patikrinti, kokios informacijos pagrindu buvo išduoti penki kilmės sertifikatai. Užsienio prekybos biuras informavo OLAF, kad trimis atvejais iš penkių nebuvo rasta jokių įrodymų, kad šias prekes pagamino bendrovė „Chia H. L.“.

Pareiškėja akcentuoja, kad neturi ir niekada neturėjo verslo ir / ar kitokių santykių su bendrove „Chia Far K. J. Co. Ltd“: Pareiškėja jokių bendrovės „Chia Far K. J. Co., Ltd“ gamybos prekių nėra įsigijusi, taip pat jokių šios bendrovės išduotų sertifikatų neturi ir niekada neturėjo.

Jeigu OLAF pranešimo byla (kaip teigiama pačiame Pranešime) susijusi su neteisingu plokščią šaltai valcuotu nerūdijančio plieno produktų deklaravimu, naudojant papildoma TARIC kodu C030, kuris priskiriamas bendrovei „Chia Far K. J. Co., Ltd“, nėra aišku, kodėl apskritai tuo pačiu buvo keliamas klausimas dėl Pareiškėjos importuotų iš Taivano į Europos Sąjungą (toliau – ES) prekių. Nors skundžiamas Muitinės departamento Sprendimas buvo priimtas vadovaujantis būtent šiuo OLAF Pranešimu, nėra nurodoma kokiu pagrindu Pareiškėja siejama su bendrove „Chia Far K. J. Co., Ltd“.

OLAF Pranešime teigiama, kad buvo susisiekiama su Taivano muitine, prašant pateikti konteinerių, kuriuos į ES eksportavo bendrovė „A. L. Steel“ sąrašą. Nurodoma, kad Taivano muitinė informavo, jog „A. L. Steel“ turi registruotą kontroliuojamą gamyklą, kurios pagrindiniai gamybos procesai apima plieno ritinių poliravimą, pjaustymą, PE padengimą, pakavimą ir kt. bei pažymėjo, kad pagal jų duomenis tik „A. L. Steel“ deklaravo, kad prekės yra Kinijos kilmės.

Pareiškėja pažymi, kad „A. L. Steel“ turi ne vieną registruotą gamyklą (šios įmonės gamyklos yra tiek Taivane, tiek už jo ribų), todėl visiškai abstraktus teiginys apie „kontroliuojamą“ gamyklą yra nepakankamas ir nepagrindžia jokių aplinkybių.

Šiuo atveju absoliučiai nėra aišku apie kurią „A. L. Steel“ gamyklą kalbama OLAF Pranešime.

Pareiškėja nurodo, kad jeigu daryti teorinę prielaidą, kad OLAF Pranešime kalbama būtent apie adresu 13F, No235, Jungjeng 4th Rd, J. Y., Kaohsiung, Taivanas esančią gamyklą, pažymėtina, kad ši gamykla būtent ir atlieka (tam ir pastatyta) plieno perdirbimo / apdirbimo procesus, kuriuose iš žaliavų gaminamas naujas produktas, t. y. iš esmės tik tokius veiksmus ir atlieka, tokiems darbams atlikti yra įdiegtos itin brangios technologijos, įdiegti atitinkami procesai (pvz., gamyklos teritorija užima apie 50 ha, žaliavas perdirbančios staklės kainuoja ne vieną milijoną eurų). Pareiškėjos nuomone, nėra jokio pagrindo teigti, kad žaliavas pristčius į šią gamyklą, nevyko žaliavų perdirbimo procesas.

Vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 60 straipsnio 2 dalimi laikoma, kad prekės, kurios gaminamos ne vienoje šalyje ar teritorijoje, yra kilusios iš tos šalies ar teritorijos, kurioje buvo atliktas jų paskutinis esminis ekonomiškai pagrįstas perdirbimas arba apdorojimas tam tikslui pritaikytoje įmonėje, kurio metu buvo pagamintas naujas produktas arba kuris buvo svarbus jo gamybos etapas.

Vertinant svarbaus perdirbimo faktą, reikšminga nustatyti, ar apdorojimas yra „svarbus“, ar kompanija turėjo perdirbimo tikslams įrengtą įmonę ir, kad po perdirbimo prekės (šiuo atveju plieno gaminiai) įgijo atitinkamą kokybę.

Pareiškėja akcentuoja, kad nagrinėjamu atveju, net darant prielaidą, kad žaliavos nebuvo Taivano kilmės, vien Taivano bendrovės (eksportuotojo) „A. L. Steel Co. Ltd“ Taivane atliekamas pradinių žaliavų perdirbimas turėjo įtakos prekių kilmei.

Pareiškėja nurodo, kad tiekėjas atliko pradinių žaliavų apdirbimą Taivane esančioje gamykloje, kurios pagrindiniai gamybos procesai apima plieno ritinių apipjovimą, suraižymą, šlifavimą, poliravimą, pjaustymą į tam tikrus ilgius, paplovimą, plėvelės klijavimą / PE padengimą, pakavimą ir kitus su plieniu apdirbimu susijusius procesus. Šias aplinkybes papildomai patvirtina 2021 m. spalio 13 d. Taivano bendrovės (eksportuotojo) „A. L. Steel Co., Ltd“ išduota deklaracija „Letter of declaration“ (šis dokumentas taip pat buvo pateiktas Kauno TM). Pareiškėjos nuomone, vien Taivano bendrovės „A. L. Steel Co., Ltd“ Taivane vykdytas žaliavos perdirbimo procesas sudaro pagrindą pripažinti Taivaną prekių kilmės šalimi.

OLAF Pranešimo priede Nr. 3 „Palyginimas tarp Taivano ir ES kilmės taisyklių“ tik teoriniu lygmeniu aprašomi reikalavimai, kuriuos turi atitikti prekės tam, kad būtų pakeista jų kilmės šalis. Absoliučiai nėra analizuojama kaip šiuo konkrečiu atveju buvo apdorotos importuotos žaliavos. Taigi, akivaizdu, kad tai palikta valstybių nacionalinių muitinių kompetencijai. Tačiau skundžiamame Muitinės departamento sprendime šis klausimas apskritai nėra analizuojamas, kas dar kartą patvirtina priimto Sprendimo paviršutiniškumą.

Pareiškėja atkreipia dėmesį, kad prie OLAF Pranešimo nėra pridėta jokia iš Taivano muitinės gauta oficiali informacija. Vienintelis teikiamas dokumentas – „Excel“ formato lentelė, neatitinkanti net minimalių įrodymams keliamų reikalavimų: lentelė nepasirašyta, nenurodytas rengėjas, nėra datos. Nėra aišku į kokius klausimus atsakydama Taivano muitinė pateikė šį atsakymą, kaip ir nėra įrodymų, kad tai apskritai buvo Taivano muitinės atsakymas.

Pareiškėja nurodo, kad Kauno TM pateikė kilmės sertifikatus visoms savo importuotoms prekėms. Šie sertifikatai nebuvo ir nėra nuginčyti, nėra pripažinti sufalsifikuotais ar negaliojančiais, dėl jų nėra pasisakoma ir OLAF Pranešimu.

Pareiškėja nurodo, kad Ataskaitos priėmimo metu dėl Pareiškėjos pateiktų A formos sertifikatų nebuvo atliktas paskesnis jų patikrinimas; OLAF Pranešimas savaime negali būti vertinamas, kaip paneigiantis iš ES teisės kylančias pareigas, susijusias su šių sertifikatų (ne) pripažinimu. Be to, dar kartą akcentuotina, kad UAB "A1" importuotų prekių kilmė nurodyta ne tik sertifikatuose, bet ir kitose Kauno TM pateiktuose dokumentuose, pvz., eksportuotojo Taivano bendrovės „A. L. Steel Co., Ltd“ sąskaitose–faktūrose («Commercial invoice“), konteinerių sąrašuose („Container list“).

Pareiškėja nurodo, kad UAB "A1" sertifikatų tikrumas nėra paneigtas, todėl jie yra galiojantys, ir nėra jokio pagrindo abejoti UAB "A1" importuotų prekių kilme. ESTT yra išaiškinęs, jog būtent institucija, kuri yra igaliota išduoti kilmės sertifikatus, turi kompetenciją spręsti dėl kilmės sąlygų įvykdymo (ESTT 2009 m. rugsėjo 10 d. sprendimas byloje Nr. C-204/07, para. 76; sprendimas byloje Nr. C-97/95 Pascoal ir Filhos Ld).

Apibendrinama tai, kas išdėstyta Pareiškėja pažymi, kad, iš vienos pusės, OLAF Pranešime teigiama, kad ši byla susijusi su neteisingu plokščių šaltai valcuotų nerūdijančio plieno produktų deklaravimu, naudojant papildomą TARIC kodą C030, kuris priskiriamas bendrovei „Chia Far K. J. Co. Ltd“, bet nėra aišku kodėl Pareiškėja, kuri niekada neturėjo ir neturi verslo ryšių su šia bendrove, buvo įtraukta į šią bylą / susijusį tyrimą. Iš kitos pusės, OLAF Pranešime nurodoma, kad iš Taivano muitinės gauta informacija patvirtina, kad Pareiškėjos importuotos prekės yra Kinijos kilmės, tačiau be nepasirašytos „Excel“ formato lentelės jokių įrodymų nėra pateikta.

Pareiškėjos nuomone, kelia pagrįstų abejonių ir neatitikimai tarp Kauno TM Ataskaitos ir kartu su OLAF Pranešimu pateiktos „Excel“ lentelės duomenų. Pvz., „Excel“ lentelėje konteinerio Nr. TCKU2334116 svoris nurodomas: 3621 kg bei 1833 kg (nerto), tuo tarpu Kauno TM Ataskaitos 2 priede nurodoma, kad tuo pačiu konteinerių atgabentos prekės, kurių svoris yra 1865 kg, 1861 kg, 1861 kg, 1810 kg, 1811 kg, 3719 kg, 1803 kg, 1804 kg, 2018 kg, 1472 kg, 1810 kg. Analogiškai skiriasi ir visų kitų „Excel“ lentelėje ir Kauno TM 2 priede nurodytų konteinerių svoris, kiti duomenys, o tai kelia pagrįstų abejonių tiek dėl OLAF Pranešimo turinio, tiek dėl aukščiau minimos „Excel“ lentelės turinio.

Aukščiau nurodytos aplinkybės patvirtina, kad OLAF Pranešime išdėstyti duomenys yra neišsamūs, prieštaringi, didžioji jų dalis su Pareiškėja nėra susijusi, o kartu su OLAF Pranešimu pateikti įrodymai (pvz., OLAF pranešimo priedas Nr. 2, lentelė) neatitinka dokumentams keliamų formalių reikalavimų.

Pareiškėjos nuomone, Kauno TM ir Muitinės departamentas nepagrįstai neatliko jokios savarankiškos situacijos ir dokumentų analizės, bet vadovavosi išimtinai OLAF Pranešimu.

Tiek skunde Komisijai, tiek Rašytiniuose paaiškinimuose Pareiškėja prašo panaikinti Kauno TM Ataskaitą ir Muitinės departamento Sprendimą.

Muitinės departamentas savo Sprendime nurodė, kad 2013-10-09 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (toliau – SMK), 60 straipsnyje, numatančiame nelengvatinės kilmės įgijimo taisyklės, numatyta, jog tik vienoje šalyje ar teritorijoje gautos prekės laikomos tos šalies ar teritorijos kilmės prekėmis. Laikoma, kad prekės, kurios gaminamos ne vienoje šalyje ar teritorijoje, yra kilusios iš tos šalies ar teritorijos, kurioje buvo atliktas jų paskutinis esminis ekonomiškai pagrįstas perdirbimas arba apdorojimas tam tikslui pritaikytoje įmonėje, kurio metu buvo pagamintas naujas produktas arba kuris buvo svarbus jo gamybos etapas. Minėtą normą papildė 2015-07-28 Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiais taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, 31 straipsnis, numatantis, jog tik tokios prekės gali būti laikomos gautomis tik vienoje šalyje ar teritorijoje: a) mineraliniai produktai, išgauti toje šalyje ar teritorijoje; b) joje surinkti augaliniai produktai; c) joje atsiveisti ir užauginti gyvi gyvūnai, produktai, gauti iš joje užaugintų gyvų gyvūnų; e) joje vykusių medžioklės arba žvejybos produktai; f) jūrą žvejybos produktai ir kiti produktai, kuriuos jūroje, nepatenkančioje į kurios nors šalies teritorinę jūrą, sužvejojo laivai, registruoti atitinkamoje šalyje ar teritorijoje ir plaukiojantys su tos šalies ar teritorijos vėliava; g) prekės, gautos arba pagamintos žvejybos produktų perdirbimo laivuose iš tos šalies ar teritorijos kilmės produktų, nurodytų f punkte, jeigu tokie žvejybos produktų perdirbimo laivai registruoti toje šalyje ar teritorijoje ir plaukioja su jos vėliava; h) produktai, išgauti iš jūros dugno arba podugnio, esančių už teritorinės jūros ribų, jeigu ta šalis ar teritorija turi išimtinės teises šį jūros dugną arba podugnį eksploatuoti; i) gamybos operacijų metu susidariusios atliekos ir laužas bei naudoti gaminiai, jeigu jie buvo ten surinkti ir tinka tik žaliavoms utilizuoti; j) prekės, joje pagamintos tik iš a-i punktuose nurodytų produktų.

Muitinės departamentas nurodė, kad, kaip matyti iš šioje mokestinėje byloje esančių įrodymų, t. y. OLAF Pranešime išdėstytų faktų, ginčo prekės buvo eksportuojamos iš šių prekių pardavėjui – Taivano įmonei „A. L. Steel“ priklausančios gamyklos. Taivano muitinė reikalauja, kad jos kontroliuojamos gamyklos, eksportuojančios nerūdijančio plieno ritinius į Europos Sąjungą, deklaruotų šias prekes pagal B9 muitinės procedūrą, taip pat nurodytų ir eksportuojamų prekių kilmę. OLAF Pranešime konstatuojama, kad, remiantis Taivano muitinės duomenimis, pirmiau minėta Taivano įmonė eksportuojamas prekes deklaravo Kinijos kilmės, todėl laikytina, kad šios prekės nebuvo atitinkamai apdorotos, dėl ko, remiantis Taivano kilmės taisyklėmis, būtų pakeista Kinijos kilmė.

Muitinės departamentas akcentavo, kad Pareiškėja muitinei nėra pateikusi jokių įrodymų apie galimą ginčo prekių apdirbimą ar pakeitimą tokiu būdu, dėl ko prekės galimai įgijo Taivano kilmę. Sąjungos muitinės kodekso 61 straipsnio 2 dalis reglamentuoja, kad tuo atveju, kai prekių kilmės įrodymas pateikiamas pagal muitų teisės aktus arba pagal kitus konkrečias sritis reglamentuojančius Sąjungos teisės aktus, muitinė gali, kilus pagrįstoms abejonėms, reikalauti bet kokių papildomų įrodymų, patvirtinančių, kad prekių kilmė nurodyta pagal atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose nustatytas taisykles.

Muitinės departamentas pažymėjo, kad, kaip teisingai nurodoma skundžiamoje supaprastinto patikrinimo ataskaitoje, prekių kilmę įrodančių dokumentų pateikimas ginčo prekių atžvilgiu nėra numatytas, o bendrosios formos kilmės sertifikatai, kuriais remiasi Pareiškėja, buvo pateikti ne ginčo prekių muitinio įforminimo metu, o tik pradėjus mokestinį patikrinimą. Taigi, Pareiškėjos pateikti kilmės sertifikatai neturi jokios įtakos nustatinėjant nelengvatinę ginčo prekių kilmę.

Muitinės departamentas nurodė, kad nesutinka su Pareiškėjos skundo argumentu, kad OLAF pateikti duomenys, kuriais rėmėsi Kauno TM, priimdama skundžiamą sprendimą, nepaneigia Pareiškėjos importuotų ginčo prekių Taivano kilmėję be to, esant nepakankamiems ir prieštaringiems duomenims, Kauno teritorinė muitinė turėjo pareigą rinkti papildomus įrodymus bei privalėjo kreiptis į Taivaną bei patikrinti Pareiškėjos pateiktą nelengvatinės kilmės sertifikatų autentiškumą.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija 2016-09-01 sprendimu administracinėje byloje Nr. A-377-556/2016 konstatavo, kad Europos Sąjungos teisminės institucijos yra pripažinusios, kad OLAF parengtos ataskaitos laikomos priimtinais įrodymais administracine ar teismine tvarka nagrinėjant bylas valstybėje narėje. Mokesčių administratorius turi teisę remtis OLAF ataskaitoje pateiktais duomenimis, inter alia sprenddamas dėl mokėtinų mokesčių ir su jais susijusių sumų apskaičiavimo. Vykdamas mokesčių administravimą, nesuderinamas inter alia su protingumo kriterijumi būtų reikalaujamas mokesčių administratoriui, gavus OLAF ataskaitą, visais atvejais atlikti atitinkamus veiksmus, siekiant patikrinti ir (ar) patvirtinti kiekvieną šioje ataskaitoje ir (ar) kartu su ja pateiktuose dokumentuose nurodytą informaciją. Tokia pareiga egzistuoja, kai aptariamoje ataskaitoje pateikiami duomenys, kuriais remiantis identifikuojama mokesstinės prievolės apimtis, yra priešaringi, keliantys abejonę dėl jų pagrįstumo, teisingumo ir pan.

Muitinės departamentas laikosi pozicijos, kad nagrinėjamu atveju OLAF Pranešime jokių prieštaravimų ar abejonų dėl duomenų pagrįstumo ar teisingumo nenustatyta. Iš OLAF Pranešimo turinio matyti, kad OLAF pareigūnai, surašydami ataskaitą, rėmėsi būtent Taivano muitinės pateiktais objektyviais duomenimis, todėl Muitinės departamentas neturi jokio pagrindo abejoti šių duomenų pagrįstumu ir teisingumu. Be to, kaip matyti iš minėto OLAF Pranešimo priedų, Taivano muitinė pateikė ir būtinus duomenis apie importuotų ginčo prekių sąsajas su iš Taivano eksportuojamomis prekėmis, t. y. nurodė eksporto deklaracijų datas bei numerius, taip pat konteinerių ir laivų, kuriuose buvo gabenamos eksportuojamos prekės, numerius bei pavadinimus bei šių prekių Kombinuotosios nomenklatūros kodus.

Muitinės departamentas pažymėjo, kad pirmiau minėtose eksporto deklaracijose yra nurodoma ne Taivano, o būtent Kinijos prekių kilmė.

Muitinės departamentas, pasisakydamas dėl Pareiškėjos teiginių apie jo pateiktą bendrosios formos kilmės autentiškumo patikrinimą Taivane, pažymėjo, jog šių dokumentų paskesnis patikrinimas gali būti atliekamas tik išimtiniais atvejais.

2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės, 58 straipsnio 1 dalis reglamentuoja, kad tuo atveju, kai pagal specialią nelengvatinio importo tvarką tam tikriems produktams numatyta naudoti šio reglamento 57 straipsnyje numatytą kilmės sertifikatą, tokia tvarka turi būti taikoma su sąlyga, kad yra parengta administracinio bendradarbiavimo procedūra (nebent pagal tą tvarką nustatyta kitaip).

Muitinės departamentas, atsižvelgdamas į tai, jog Europos Sąjunga atitinkamos administracinio bendradarbiavimo procedūros su Taivanu nėra parengusi, nurodė, kad kilmės sertifikatai ginčo prekių nelengvatinei kilmei įrodinėti nėra naudojami, tuo pačiu, tokie dokumentai negali būti siunčiami ir patikrinimui į Taivaną.

Muitinės departamentas nurodė, kad analogiškos nelengvatinės kilmės dokumentų pateikimo bei tikrinimo taisyklės yra išdėstytos ir Europos Komisijos parengtame Nepreferencinės kilmės vadove (guidance-on-non-preferential-mles-of-origin en.pdf (europa.eu)). Nepaisant to, kad minėtas vadovas nėra teisės aktas, jame pateikta Europos komisijos pozicija yra aktuali bei taikytina ir nagrinėtino ginčo atveju.

Muitinės departamentas išdėstė MAĮ 67 straipsnio nuostatas ir pažymėjo, kad Kauno TM skundžiamoje Ataskaitoje nurodė importo mokesčių apskaičiavimo teisinius bei faktinius pagrindus bei jo prieduose pateikė išsamius suvestinius duomenis. Pareiškėja savo skunde jokių argumentų dėl įregistruotos skolos apskaičiavimo teisingumo nenurodo bei apsiriboja vieninteliu teiginiu dėl deklaruotos kilmės teisingumo, todėl Muitinės departamentas, nagrinėdamas skundą, dėl pirmiau paminėtų aplinkybių nepasisako ir jų teisingumo netikrina.

Muitinės departamentas pažymėjo, kad 2022-01-27 sprendimu Nr. 1A-21 Muitinės departamentas įpareigojo Pareiškėją pateikti dokumentų, surašytų nevalstybine kalba, kuriais grindžia deklaruotą prekių kilmę, vertimus į valstybinę kalbą. Pareiškėja pirmiau minėtą įpareigojimą įvykdė ir 2022-02-17 raštu pateikė kilmės deklaracijas, išverstas į lietuvių kalbą. Muitinės departamentas, įvertinęs naujai pateiktus įrodymus, pažymėjo, jog juose nėra jokių duomenų, kurių pagrindu būtų galima paneigti skundžiamoje Ataskaitoje išdėstytas išvadas dėl ginčo prekių kilmės, taip pat minėti įrodymai nepaneigia ir OLAF Pranešime nurodytų faktų bei aplinkybių.

Muitinės departamentas konstatavo, jog Kauno TM pagrįstai, nurodydama faktines aplinkybes bei teisinį pagrindą, pripažino Pareiškėją skolininke bei įregistravo mokestinę nepriemoką. Pagrindo naikinti skundžiamą Ataskaitą nėra.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjos skundas iš dalies tenkintinas, Muitinės departamento Sprendimas naikintinas ir Pareiškėjos skundas perduotinas Muitinės departamentui nagrinėti iš naujo.

Mokestinis ginčas byloje kilo dėl Muitinės departamento Sprendimo, patvirtinančio Kauno TM Ataskaitą, kuria apskaičiuota 112294 Eur antidempingo maito, 36699 Eur importo PVM, 5830 Eur delpinigių už laiku nesumokėtą maito mokesį ir skirta 20 proc. dydžio 29799 Eur bauda (22459 Eur antidempingo maito bauda ir 7340 Eur PVM bauda), teisėtumo ir pagrįstumo.

Kauno TM Ataskaitoje konstatavo, kad Pareiškėja konteineriais, nurodytais Ataskaitos 2 priede, iš Taivano tiekėjo „A. L. Steel Co, Ltd“ į ES muitų teritoriją įvežė nerūdijančio plieno lakštus (toliau – Gaminiai, Prekės, ginčo prekės), kuriems buvo įforminta muitinio sandėliavimo procedūra (7100). Po muitinės sandėliavimo Bendrovė minėtas Prekes muitinės deklaracijomis, nurodytomis Ataskaitos 2 priede, deklaravo eksporto (3171) procedūrai arba išleidimo į laisvą apyvartą ir vidaus vartojimui vienu metu (4171) procedūrai. Į ES įvežti nerūdijančio plieno šalto valcavimo plokščių gaminiai deklaruoti nurodant Taivano (TW) prekių kilmę (preferencijų kodai „100“, „120“), TARIC kodais: 7219230000, 7219240000, 7219310000, 7219321000, 7219329000, 7219331000, 7219339000, 7219341000, 7219349000, 7219908000, 7220204100, taikant 0 proc. trečiųjų šalių maito tarifą ir 6,8 proc. antidempingo maito tarifą.

Kauno TM, remdamasi OLAF Pranešimu, konstatavo, kad „A. L. Steel Co., Ltd“ iš Taivano į Lietuvą eksportuotų Prekių, kurias importavo Bendrovė, kilmės šalis yra Kinija, todėl, vadovaudamasi SMK 56 straipsnio 1 dalimi ir 2015 m. rugpjūčio 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 2015/1429, nuostatomis, nusprendė į ES muitų teritoriją importuotoms Kinijos kilmės prekėms, klasifikuojamoms TARIC kodais: 7219321000, 7219329000, 7219331000, 7219339000, 7219341000, 7219349000 nustatyti C999 papildomą TARIC kodą ir taikyti galutinio antidempingo maito tarifą (25,3 %), perskaičiuoti Pareiškėjos importuotų prekių, deklaruotų minėtomis muitinės deklaracijomis, PVM apmokestinamąją vertę, apskaičiuoti galutinį antidempingo maitą ir importo PVM bei su jais susijusias sumas.

Pareiškėja nesutinka su Kauno TM ir Muitinės departamento pozicija. Pareiškėja skunde Komisijai išdėstė argumentus, susijusius su Bendrovės importuotų Prekių kilmės šalies nustatymu,

Prekių kilmės sertifikatų vertinimu, OLAF pateiktų duomenų pagrįstumo vertinimu bei jai pateiktos nepilnos informacijos apie OLAF Pranešimą.

Komisija, atsakydama į Pareiškėjos pretenzijas dėl Ataskaitoje pateiktos nepilnos informacijos apie OLAF Pranešimą ir apribojus Pareiškėjos teisę pateikti pastabas, pažymi, kad, kaip matyti iš skundai nagrinėti pateiktos medžiagos, Kauno TM, prieš parengdama Ataskaitą, vadovaudamasi 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas SMK, 22 straipsnio 6 dalies ir 29 straipsnio nuostatomis, 2021-10-07 raštu Nr. (10.20/04)-1B-8982 „Pranešimas tikrinamam asmeniui apie galimą nepalankų sprendimą“ informavo Bendrovę apie galimą nepalankų sprendimą ir nurodė priežastis, kuriomis ketina jį pagrįsti. Atsakydamas į šį raštą, Pareiškėjos atstovas 2021-11-05 raštu (gauta 2021-11-08 reg. Nr. 2B-16200), pateikė paaiškinimus. Taigi, galimybe pateikti paaiškinimus Bendrovė pasinaudojo, be to, nesutikimo su Kauno TM Ataskaitos išvadamis motyvus išdėstė 2021-12-17 skunde Muitinės departamentui. Pažymėtina, kad papildomai susipažinti su OLAF Pranešimu bei jo priedais Pareiškėja turėjo galimybę 2022-04-28. Pareiškėja konkrečius argumentus dėl OLAF informacijos ir pateiktų duomenų prieštaravimo nurodė Komisijai pateiktuose 2022-05-05 rašytiniuose paaiškinimuose ir išdėstė Komisijos posėdžio metu.

Komisija, atsižvelgdama į tai, kad tiek skundžiamame Sprendime, tiek Kauno TM Ataskaitoje yra išsamiai išdėstytos faktinės aplinkybės, susijusios su Pareiškėjai papildomai apskaičiuotais importo mokesčiais bei jų teisinis pagrindimas, skundžiamo Sprendimo pagrįstumą vertins atsižvelgdama į Pareiškėjos 2022-03-28 skunde ir 2022-05-05 rašytiniuose paaiškinimuose išdėstytus nesutikimo motyvus.

Dėl Bendrovės importuotų Prekių kilmės šalies ir OLAF duomenų

Kaip matyti iš skundai nagrinėti pateiktos medžiagos, Kauno TM, remdamasi OLAF Pranešimu pateiktais objektyviais duomenimis, konstatavo, kad „A. L. Steel Co., Ltd“ iš Taivano į Lietuvą eksportuotų Prekių, kurias importavo Bendrovė, kilmės šalis yra Kinija, ginčo prekės nebuvo apdorotos tiek, dėl ko, remiantis Taivano kilmės taisyklėmis bei ES kilmės taisyklėmis, būtų pakeista Kinijos kilmė.

Pareiškėja skunde nurodo, kad mokesčių administratorius nenurodė, kokiais reikšmingas faktines aplinkybes patvirtinančiais duomenimis, remiantis daroma išvada dėl tikrosios prekių kilmės, mokesstinio patikrinimo metu Kauno TM nevertino tiekėjo „A. L. Steel Co., Ltd“ importo ir eksporto deklaracijų, neanalizavo, ar Pareiškėjos importuoto plieno gaminiai visoje apimtyje buvo pradžioje importuoti iš Kinijos. Pareiškėja nurodo, kad Kauno TM nevertino Taivano įmonės „A. L. Steel Co., Ltd“ atliekamo plieno perdirbimo proceso ir kilmės pasikeitimo, nenustatinėjo, ar Pareiškėjos importuoto plieno, net jei tame tarpe buvo Kinijos kilmės, Taivane atliekamas perdirbimas turėjo įtakos kilmės pasikeitimui. Pareiškėjos nuomone, Taivane vykdytas žaliavos perdirbimo procesas sudaro pagrindą pripažinti Taivaną prekių kilmės šalimi.

Komisija pažymi, kad prekių kilmės įgijimo ir prekių kilmės įrodymo išaiškinimas pateiktas SMK 60–61 straipsniuose. SMK 60 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad tik vienoje šalyje ar teritorijoje gautos prekės laikomos tos šalies ar teritorijos kilmės prekėmis. Laikoma, kad prekės, kurios gaminamos ne vienoje šalyje ar teritorijoje, yra kilusios iš tos šalies ar teritorijos, kurioje buvo atliktas jų paskutinis esminis ekonomiškai pagrįstas perdirbimas arba apdorojimas tam tikslui pritaikytoje įmonėje, kurio metu buvo pagamintas naujas produktas arba kuris buvo svarbus jo gamybos etapas. Pagal SMK 61 straipsnio 1 dalį, jeigu pagal muitų teisės aktus prekių kilmė nurodoma muitinės deklaracijoje, muitinė gali reikalauti, kad deklarantas įrodytų prekių kilmę.

Komisija, išanalizavusi ginčo šalių pozicijas ir pateiktus įrodymus, konstatuoja, jog OLAF nustatyti ir OLAF Pranešime išdėstyti faktai leidžia pagrįstai teigti, kad ginčo prekės yra Kinijos

kilmės, todėl papildomai mokėtinas antidempingo muitas ir importo PVM Pareiškėjai buvo apskaičiuoti pagrįstai.

OLAF Pranešime nurodoma, kad Taivano muitinė informavo, jog „pagal jų duomenis „A. L. Steel“ deklaravo, kad prekės yra Kinijos kilmės, t. y. gaminiai buvo eksportuojami iš muitinės kontroliuojamos gamyklos kaip Kinijos kilmės gaminiai. Vadinasi, prekės nebuvo apdorotos, dėl ko, remiantis Taivano kilmės taisyklėmis, būtų pakeista Kinijos kilmė. Palyginus Taivano ir ES kilmės taisyklės matoma, kad gaminiai taip pat neatitiko ES kilmės taisyklių kriterijų, todėl lieka Kinijos kilmės pagal ES įstatymus ir jiems turi būti taikomi antidempingo muitai. Prekės buvo priskirtos SS šešių skaičių kodams: 721931, 721932, 721933 ir 721934, kurie priklauso 7219 pozicijos daliai pavadinimu: po šaltojo valcavimo toliau neapdoroti.

Pažymėtina, kad OLAF Pranešimo 3 priede nurodyta SS pozicijoje 7219 klasifikuojamų prekių Taivano kilmės taisyklė. Nurodyta, kad pirmieji šeši gaminio tarifinio numerio skaitmenys skiriasi nuo tų, kurie nurodyti ant žaliavų. Po žaliavos apdorojimo ar jos panaudojimo gaminio gamybai neatliekamas joks tarifinio numerio pakeitimas, kaip nurodyta ankstesnėje pastraipoje, tačiau pridėtinė vertė viršija 35 proc. arba gaminys gaminamas per konkretų gamybos procesą, kurį Užsienio prekybos biuras paskelbė kaip nereikšmingą gamybos procesą. Dėl to galima daryti išvadą, kad sudėtyje esančios žaliavos (Kinijos kilmės) buvo priskirtos tiems patiems šešių skaitmenų kodams: 721931, 721932, 72933, 721934, o pridėtinė vertė lygi arba yra mažesnė nei 35 proc. Kitais žodžiais tariant, tai reiškia, kad sudėtyje esančios žaliavos ir gaminiai priskiriami tai pačiai dispozicijos daliai – po šalto valcavimo toliau neapdoroti.

Apibendrinant išdėstyta, OLAF Pranešime padaryta išvada, kadangi gaminiai buvo priskirti tai pačiai pozicijos daliai prieš jų importą į Taivaną ir po jų eksporto iš Taivano, gaminiai neatitiko ir ES kilmės taisyklių kriterijų, todėl lieka Kinijos kilmės pagal ES teisės nuostatas ir jų atžvilgiu turi būti sumokėti antidempingo muitai.

OLAF pateikė iš Taivano muitinės gautą susistemintą informaciją (2 priedas) apie Bendrovės konteneriais iš Taivano tiekėjo „A. L. Steel Co., Ltd“ į ES muitų teritoriją įvežtus Gaminis, kurių kilmės šalis yra Kinija. Akcentuotina, kad minėtose eksporto deklaracijose yra nurodoma ne Taivano, o būtent Kinijos prekių kilmė.

Komisija, pasisakydama dėl Pareiškėjos pretenzijų dėl nepakankamo tiekėjo „A. L. Steel Co., Ltd“ importo ir eksporto deklaracijų vertinimo ir analizės, pažymi, kad Kauno TM detalai išanalizavo OLAF Pranešime išdėstyta informaciją ir Ataskaitos 2 priede nurodė kontenerius, kuriais iš Taivano buvo importuotos ginčo prekės bei konkrečias šių Prekių deklaracijas, pateikė informaciją apie importuotų prekių vertę ir svorį. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad 25,3 proc. galutinio antidempingo muto tarifas taikytas ir apskaičiuotos papildomos antidempingo muitų ir importo PVM sumos tik į ES muitų teritoriją importuotoms tomis Kinijos kilmės prekėms, kurios klasifikuojamos 7219 pozicijos dalį atitinkančiais TARIC kodais. Kauno TM Ataskaitos 3 priede pateikta detali ir pakankamai išsami informacija, t. y. nurodyti konteneriai, deklaracijų datos ir numeriai, prekių kilmės (iš TW į CN) pakeitimai, Kinijos kilmės prekėms taikytos preferencijos (iš 120 į 100) pakeitimai, antidempingo muto tarifo (iš 6,8 į 25,3) pakeitimai, antidempingo muto pagrindas (Eur) ir kt.

Kaip matyti iš bylos medžiagos, remiantis Taivano muitinės pateikta informacija, nustatyta, kad bendrovės „A. L. Steel Co., Ltd“ Gaminiai buvo eksportuojami iš muitinės kontroliuojamos gamyklos kaip Kinijos kilmės gaminiai, t. y. pats eksportuotojas „A. L. Steel Co., Ltd“ deklaracijose nurodė Kinijos kilmę. Pagal bylos medžiagą nėra galimybės nustatyti, kokių lygiu buvo apdorotos prekės, todėl nėra pagrindo tvirtinti, kad prekės buvo apdorotos tiek, kad remiantis Taivano kilmės taisyklėmis, būtų pakeista Kinijos kilmė. Kaip matyti iš skundai nagrinėti pateiktos medžiagos,

Pareiškėja nėra pateikusi įrodymų, patvirtinančių ginčo prekių apdorojimo lygį (daugiau nei 35 proc.), kuris turi tiesioginę teisinę reikšmę, pripažįstant prekių kilmės pasikeitimą.

Pareiškėja pažymi, kad mokesčių administratorius nenurodė, koku pagrindu Pareiškėja siejama su bendrove „Chia Far K. J. Co., Ltd.“, nėra aišku apie kurią „A. L. Steel“ gamyklą kalbama OLAF Pranešime. Pareiškėja nurodo, kad iš Ataskaitoje pateiktos formuluotės dėl OLAF Pranešimo nėra galimybės nustatyti, apie kokias prekes kalbama OLAF ataskaitoje (žaliavas ar galutinį produktą), koks yra nurodytų prekių santykis su Pareiškėja, prie OLAF Pranešimo nėra pridėta jokia iš Taivano muitinės gauta oficiali informacija, pridėdama Excel formato lentelė neatitinka dokumentams keliamų reikalavimų, pastebėti prekių svorio neatitikimai tarp su OLAF Pranešimu pateiktos „Excel“ lentelės ir Kauno TM Ataskaitos duomenų, nėra analizuojama kaip šiuo konkrečiu atveju buvo apdorotos importuotos žaliavos.

Komisija, atsakydama į Pareiškėjos klausimą, koku pagrindu Pareiškėja siejama su bendrove „Chia Far K. J. Co.“, pažymi, kad OLAF Pranešime pateikta bendroji informacija ir OLAF nagrinėjami klausimai yra platesnio pobūdžio, nei įmonės „A. L. Steel“ eksportą į ES šalis apimantis klausimas. Tuo tarpu Kauno TM analizavo OLAF pateiktą iš Taivano muitinės gautą susistemintą informaciją apie UAB "A1" konteineriais, nurodytais Ataskaitos 2 priede, iš Taivano tiekėjo „A. L. Steel Co., Ltd“ į ES muitų teritoriją įvežtus Gaminius. Kauno TM Ataskaitos 2 priede pateikė Pareiškėjos importuotų prekių, įvežtų į ES konteineriais, nurodytais OLAF Pranešime, duomenis, įskaitant ir Prekių pavadinimus.

Komisija, atsakydama į Pareiškėjos teiginį, kad prie OLAF Pranešimo nėra pridėta iš Taivano muitinės gauta oficiali informacija, tik „Excel“ formato lentelė, neatitinkanti minimalių įrodymams keliamų reikalavimų (lentelė nepasirašyta, nenurodytas rengėjas, nėra datos), pažymi, kad OLAF Excel formatu pateikė iš Taivano muitinės gautą susistemintą informaciją apie Pareiškėjos konteineriais iš Taivano tiekėjo – įmonės „A. L. Steel“ į ES muitų teritoriją įvežtas Prekes, kurioje, kaip jau minėta, nurodyti esminiai būtini duomenys. Ši Excel formatu sudaryta lentelė nėra atskiras dokumentas, o pateiktas kaip OLAF Pranešimo, pasirašyto 2021-07-16 padalinio vadovo L. U. elektroniniu parašu, 2 priedas, todėl Pareiškėjos pretenzijos dėl atskiro OLAF Pranešimo priedo rengimo datos, rengėjo pavardės nenurodymo, šio priedo nepasirašymo laikytinos nepagrįstomis.

Pareiškėja nurodo, jog pastebėjo konteinerio Nr. TCKU2334116 prekių svorio neatitikimus tarp Kauno TM Ataskaitos ir kartu su OLAF pranešimu pateiktos „Excel“ lentelės duomenų. Komisija, įvertinusi OLAF Pranešimo 2 priedo (Konteinerių, kurie buvo eksportuoti įmonės „A. L. Steel“ į ES, sąrašas) ir Kauno TM 2 priede nurodytų konteinerių Prekių svorių duomenis, nesutinka su Pareiškėjos pastaba dėl konteinerio Nr. TCKU2334116 prekių svorio neatitikimo: OLAF pranešimo 2 priede nurodyta, jog bendras konteinerio Nr. TCKU2334116 prekių svoris sudaro 5454 kg (3621+1833). Iš Ataskaitos 2 ir 3 priedo matyti, kad mokesčių nepriemokos buvo apskaičiuotos pagal tris konteinerio Nr. TCKU2334116 deklaracijas, t. y. 18LTKC01001F008B66 (2018-05-24), kurioje deklaruotas prekių svoris neto sudaro 1810 kg, 18LTKC01001F009E84 (2018-06-04), kurioje deklaruotas prekių svoris neto sudaro 1833 kg, 18LTKC01001F00E4E9 (2018-07-09), kurioje deklaruotas prekių svoris neto sudaro 1811 kg, t. y. bendras prekių svoris sudaro 5454 kg (1810+1833+1811) ir atitinka OLAF pranešimo 2 priede nurodytiems duomenims. Tačiau įvertinus Pareiškėjo pastabą apie kitus pastebėtus neatitikimus ir išanalizavus OLAF pranešime ir Ataskaitos 2 priede nurodytų konteinerių prekių svorius, nustatyti Ataskaitos 2 priede nurodytų konteinerių prekių svorių neatitikimai OLAF pranešimo duomenims šiuose konteineriuose: Nr. APZU3171618, Nr. MAGU2424208, Nr. DFSU1833160, Nr. MAGU2487274, Nr. MEDU3840390, Nr. EITU0185150, Nr. DRYU2657018, Nr. EITU0529770, Nr. TEMU3865826, Nr. CSLU2377568, Nr. FCIU5468139, Nr. FCIU5968999, Nr. TEMU3475900, Nr. TRHU2744314,

Nr. MAGU2280754, Nr. TRHU1236068, Nr. CSNU1412039, Nr. CSNU1039877. Atsižvelgiant į tai, kad minėta aplinkybė turi įtakos mokesčių ir su jais susijusių sumų apskaičiavimui, šiuo klausimu tikslinga atlikti detalią Ataskaitoje pateiktų duomenų teisingumo analizę.

Pareiškėja, kvestionuodama Ataskaitos teisėtumą bei pagrįstumą, taip pat nurodo, jog OLAF ataskaita neturi juridškai privalomos galios kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, mokesčių administratorius nepagrįstai vadovavosi išimtinai OLAF Pranešimu pateikta informacija.

Komisija pastebi, kad tiek, kiek tai susiję su veiksmais, kurių, Pareiškėjos nuomone, mokesčių administratorius privalo imtis, atlikdamas mokesčio mokėtojo mokestinį patikrinimą, primintina, kad LVAT ne kartą yra nurodęs, kad atlikdamas šį patikrinimą, mokesčių administratorius privalo nustatyti, ar mokesčio mokėtojas teisingai vykdo savo prievolės, tuo tikslu privalo tirti visas aplinkybes, susijusias su mokesčio mokėtojo veikla, ir atitinkamai rinkti įrodymus, tiek patvirtinančius, tiek paneigiančius mokesčio mokėtojo veiksmų teisėtumą. Toks tyrimas, administruojant mokesčius, turi būti atliekamas vadovaujantis protingumo ir teisingumo kriterijais, nepažeidžiant mokesčių mokėtojų teisių, mokesčių administratoriui atliekant savo funkcijas, stengiantis kuo mažiau trikdyti mokesčių mokėtojo veiklą (žr., pvz., 2007 m. lapkričio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-17-1086/2007; 2011 m. balandžio 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A556-427/2011 ir kt.). Tačiau LVAT taip pat akcentavo, jog inter alia minėtas protingumo kriterijus reiškia ir tai, jog mokesčių administratorius neprivalo imtis papildomų veiksmų ir (ar) rinkti papildomą informaciją, jei jo nustatytos faktinės aplinkybės ir turimi (surinkti) duomenys (informacija, įrodymai) yra pakankami pagrįsti jo priimamą sprendimą. MAĮ suteikia mokesčių administratoriui diskreciją pasirinkti mokestinio patikrinimo laikotarpį bei vienokią ar kitokią mokestinio patikrinimo kryptį, o patikrinimą atliekantis pareigūnas šią kryptį gali pasirinkti teisingiausiai, visapusiškai ir objektyviai įvertinus reikšmingų aplinkybių visetą (pvz., žr. LVAT 2010 m. kovo 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-556-474/2010).

Komisijos vertinimu, Pareiškėja nepagrįstai neigia OLAF pateiktos informacijos, kuria remiantis buvo nustatyta Pareiškėjos importuotų prekių kilmė, įrodomąją reikšmę.

Remiantis 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (toliau – Reglamentas Nr. 883/2013) 1 straipsnio 2 dalimi, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) valstybėms narėms teikia Komisijos pagalbą organizuodama glaudų ir nuolatinį jų kompetentingų valdžios institucijų bendradarbiavimą, kad būtų koordinuojama jų veikla saugant Sąjungos finansinius interesus nuo sukčiavimo, padeda kurti ir plėtoti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ir kitos neteisėtos veiklos prevencijos ir kovos su šiomis veiklomis metodus, <...>, skatina ir kartu su valstybėmis narėmis bei joms tarpusavyje bendradarbiaujant remia bendrus valstybių narių savanoriškai vykdomus kovos su sukčiavimu veiksmus. Šio reglamento 11 straipsnio 1–2 dalyse nustatyta, kad baigus tyrimą, parengiama ataskaita, <...>, parengtos ataskaitos kartu su visais jas pagrindžiančiais ir prie jų pridėtais įrodymais laikomos priimtinais įrodymais: a) nebaudžiamojo pobūdžio teismo procesuose nacionaliniuose teismuose ir administraciniuose procesuose valstybėse narėse; b) tuo pačiu būdu ir tomis pačiomis sąlygomis kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtos administracinės ataskaitos – valstybės narės baudžiamuosiuose procesuose, kai nustatoma, kad jų būtinais reikia, ir joms taikomos tos pačios vertinimo taisyklės kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtomis administracinėmis ataskaitoms, bei jos turi tokią pačią įrodomąją vertę kaip tokios ataskaitos; c) ESTT vykstančiuose teismo procesuose ir administraciniuose procesuose institucijose, įstaigose, organuose ir agentūrose <...>.

Komisijos nuomone, OLAF ataskaita (Pranešimas) yra vienas iš įrodymų šaltinių, šis dokumentas turi įrodomąją reikšmę dėl antidempingo muitų ir PVM apskaičiavimo. Todėl Pareiškėjos argumentas, kad Kauno TM nepagrįstai OLAF ataskaita rėmėsi kaip įrodymu, nustatydamą prievolę, atmestinas.

Be to, LVAT 2016-09-01 sprendime adm. byloje Nr. A-377-556/2016 pažymėjo, kad ES teisminės institucijos yra pripažinusios, jog OLAF parengtos ataskaitos laikomos priimtinais įrodymais administracine ar teismine tvarka nagrinėjant bylas valstybėje narėje. Tačiau tik institucijos ar kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos, kurioms OLAF perdavė ataskaitas ir informaciją, yra visiškai atsakingos už tolesnius veiksmus, kurių minėtu pagrindu jos gali imtis (Pirmosios instancijos teismo 2006-07-06 sprendimo sujungtose bylose M. T. ir Daniel Byk prieš Komisiją, T-391/03 ir T-70/04, 94 ir 95 p.). LVAT nurodo, kad OLAF ataskaitose pateikiami duomenys yra laikytini vienu iš įrodymų šaltinių, kurie, ginčą nagrinėjant administraciniame teisme, yra vertinami pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 57 straipsnio 6 dalies taisyklę, yra akcentuota ir kitose bylose (pavyzdžiui, LVAT 2014-04-30 sprendimas adm. byloje Nr. A-261-146/2014, 2014-04-30 sprendimas adm. byloje Nr. A-261-144/2014).

LVAT sprendime adm. byloje Nr. A-377-556/2016 akcentavo, jog vykdant mokesčių administravimą, nesuderinamas *inter alia* su protingumo kriterijumi (MAĮ 8 straipsnio 3 dalis) būtų reikalavimas mokesčių administratoriui gavus OLAF ataskaitą visais atvejais atlikti atitinkamus veiksmus, siekiant patikrinti ir (ar) patvirtinti kiekvieną šioje ataskaitoje ir (ar) kartu su ja pateiktuose dokumentuose nurodytą informaciją. Tačiau pareiga patikrinti egzistuoja, kai aptariamoje ataskaitoje pateikiami duomenys, kuriais remiantis identifikuojama mokesstinės prievolės apimtis, yra prieštaringi, keliantys abejonę dėl jų pagrįstumo, teisingumo ir pan.

Komisija laiko nepagrįstais Pareiškėjos argumentus, jog muitinė nagrinėjamu atveju rėmėsi išimtinai tik OLAF pateiktais duomenimis. Komisija, įvertinusi byloje pateiktus duomenis, nenustatė OLAF Pranešimu pateiktoje susistemintoje medžiagoje prieštaravimų ar abejonių dėl ginčo duomenų apie prekių judėjimą ir tikrąją jų kilmę pagrįstumo ar teisingumo. Priešingai, iš OLAF Pranešimo turinio matyti, kad OLAF informacija pateikta remiantis Taivano muitinės pateiktais objektyviais duomenimis. Pastarieji bei Lietuvos muitinės surinkti duomenys patvirtina, kad bendrovės „A. L. Steel Co., Ltd“ iš Taivano į Lietuvą eksportuotų Prekių, kurias importavo Bendrovė, kilmės šalis yra Kinija. Tačiau anksčiau minėtos Ataskaitos 2 priede nustatytos techninio pobūdžio klaidos turi būti ištaisytos.

Dėl įmonės „A. L. Steel“ 2021-10-13 deklaracijos bei J. H. miesto prekybos rūmų ir Naujųjų prekybos rūmų apdirbimo ir kilmės sertifikatu, kaip Prekių kilmę įrodančių dokumentų, vertinimo

Pareiškėjos nuomone, Taivane vykdytas žaliavos perdirbimo procesas sudaro pagrindą pripažinti Taivaną prekių kilmės šalimi, ir tai papildomai patvirtina 2021 m. spalio 13 d. Taivano bendrovės (eksportuotojo) „A. L. Steel Co., Ltd“ išduota deklaracija bei Kauno TM pateikti galiojantys sertifikatai

Komisija, pasisakydama dėl 2021 m. spalio 13 d. Taivano bendrovės (eksportuotojo) „A. L. Steel Co., Ltd“ išduotos deklaracijos, kaip dokumento, įrodančio, jog Taivane vykdytas žaliavos perdirbimo procesas sudaro pagrindą pripažinti Taivaną prekių kilmės šalimi, pažymi, kad šioje Deklaracijoje nurodyta, kad įmonė „A. L. Steel Co., Ltd“ apdirbo žemiau nurodytose sąskaitose–faktūrose nurodytus gaminius (taip pat nurodyti konteineriai, kuriais šie gaminiai / prekės įvežtos į ES muitų teritoriją) Taivane, atliekant jų šlifavimą, suraižymą, pjaustymą, padengimą plėvele ir supakavimą. Skirtingai nei teigia Pareiškėja, šioje deklaracijoje nenurodyta, kad minėti gaminiai yra Taivano kilmės.

Dėl Pareiškėjos pateiktų sertifikatų Muitinės departamentas Sprendime nurodė, kad Pareiškėjos pateikti kilmės sertifikatai nevertinti, nurodant, jog prekių kilmę įrodančių dokumentų

pateikimas ginčo prekių atžvilgiu nėra numatytas, o bendrosios formos kilmės sertifikatai buvo pateikti tik pradėjus mokestinį patikrinimą, todėl Pareiškėjos pateikti kilmės sertifikatai neturi jokios įtakos nustatinėjant nelengvatinę ginčo prekių kilmę.

Pareiškėjos nuomone, kad tiek Kauno TM Ataskaitoje, tiek ir Sprendime dėstoma pozicija dėl Pareiškėjos pateiktų bendrosios formos kilmės sertifikatų nėra nuosekli: iš vienos pusės, Ataskaitoje teigiama, kad Pareiškėja, deklaruodama iš tiekėjo importuotas prekes, nepateikė bendrosios formos prekių kilmės sertifikatų; iš kitos pusės, Ataskaitoje teigiama, kad muitų teisę reglamentuojantys teisės aktai net nenumato prievolės pateikti muitinei bendrosios formos kilmės sertifikatą.

Pareiškėjos teigimu, OLAF Pranešimas savaime negali būti vertinamas, kaip paneigiantis iš ES teisės kylančias pareigas, susijusias su šių sertifikatų (ne) pripažinimu. Be to, Bendrovės importuotų prekių kilmė nurodyta ne tik sertifikatuose, bet ir kituose Kauno teritorinei muitinei pateiktuose dokumentuose, pvz., eksportuotojo Taivano bendrovės „A. L. Steel Co., Ltd“ sąskaitose–faktūrose („Commercial invoice“), konteinerių sąrašuose („Container list“). Pareiškėja akcentuoja ir tai, kad OLAF ataskaitoje nėra nustatyta, jog prekių kilmės sertifikatai yra negaliojantys ar padirbti.

Iš skundai nagrinėti pateiktos medžiagos matyti, kad Pareiškėja 2021-10-19 patikrinimo metu, Kauno TM paprašius pagrįsti ginčo Prekių deklaruotą Taivano kilmę, pateikė bendrosios formos J. H. miesto prekybos rūmų ir Naujųjų prekybos rūmų išduotus kilmės ir apdirbimo sertifikatus, kurių dalyje patvirtinama, kad šiuose sertifikatuose nurodytų prekių kilmės šalis yra Kinija, jos buvo apdirbtos Taivane, o likusioje dalyje pateiktų bendrosios formos kilmės sertifikatų nurodyta, kad šiuose sertifikatuose nurodytų prekių kilmės šalis yra Taivanas (Ataskaitos 6 psl.).

Kauno TM, išanalizavusi minėtuose sertifikatuose pateiktus prekę identifikuojančius duomenis (prekių aprašymą, rūšį, apdirbimą, svorį, pakuočių skaičių, rūšį ir t.) ir juos palyginusi su importuotų prekių įsigijimo sąskaitoje pateiktais minėtais duomenimis, nustatė, kad iš bendrosios kilmės sertifikatuose esančių duomenų neįmanoma nustatyti, kurios prekės siuntoje yra Kinijos kilmės ir tik apdirbtos Taivane, o kurios yra Taivano kilmės.

Dėl Pareiškėjos pateiktų apdirbimo ir kilmės sertifikatų, kaip įrodymo, patvirtinančio ginčo prekių Taivano kilmę, nevertinimo, Komisija sutinka su Muitinės departamento išdėstyta pozicija, jog Pareiškėjos pateikti bendrosios formos kilmės sertifikatai negali būti vertinami kaip dokumentai, pagrindžiantys importuotų Prekių, nurodytų Ataskaitos 3 priede nurodytomis muitinės deklaracijomis, kilmę ne tik dėl to, kad, kaip minėta, būtent iš Pareiškėjos pateiktų sertifikatų neįmanoma nustatyti, kurios prekės siuntoje yra sertifikatuose nurodytos kilmės, tačiau ir dėl to, jog ES teisės aktai, reglamentuojantys muitinės veiklą (Sąjungos muitinės kodeksas, 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės ir 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos), kaip kilmės įrodymą, numato tik preferencinę prekių kilmę patvirtinančių dokumentų pateikimą, kurių patikrinimą vykdo muitinė pagal preferencinėse sutartyse, sudarytose tarp Europos Sąjungos ir trečiųjų šalių, numatytas administravimo procedūras. Prievolės pateikti muitinei bendrosios formos kilmės sertifikatus (taip pat ir apdirbimo sertifikatus) nenumatyta. Kauno TM ir Muitinės departamento pozicija šiuo klausimu, skirtingai nei teigia Pareiškėja, yra nuosekli. Be to, atkreiptinas dėmesys į tai, kad bendrosios formos kilmės ir apdirbimo sertifikatai Kauno TM buvo pateikti tik patikrinimo metu.

Komisija taip pat nepitaria Pareiškėjos reikalavimui dėl pateiktų sertifikatų tikrumo ir teisėtumo kreiptis į atsakingas Taivano institucijas. Komisija sutinka su Muitinės departamento Sprendime išdėstyta pozicija, jog, vadovaujantis 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas SMK, nuostatų įgyvendinimo taisyklių 58 straipsnio 1 dalimi, tuo atveju, kai pagal specialią nelengvatinio importo tvarką tam tikriems produktams numatyta naudoti šio reglamento 57 straipsnyje numatytą kilmės sertifikatą, tokia tvarka turi būti taikoma su sąlyga, kad yra parengta administracinio bendradarbiavimo procedūra (nebent pagal tą tvarką nustatyta kitaip). Europos Sąjunga atitinkamos administracinio bendradarbiavimo procedūros su Taivanu nėra parengusi, todėl tiek Kauno TM, tiek Muitinės departamentas visiškai teisingai konstatavo, jog kilmės sertifikatai ginčo prekių nelengvatinei kilmei įrodinėti nėra naudojami, tuo pačiu, skirtingai, nei nurodo Pareiškėja, tokie dokumentai negali būti siunčiami ir patikrinimui į Taivaną.

Komisija pažymi, kad pagal MAĮ 67 straipsnį ir minėtą straipsnį aiškinančią LVAT praktiką, įrodinėjimo našta mokesčiuose ginčiuose yra paskirstyta tarp mokesčių mokėtojo (šios bylos atžvilgiu Bendrovės) ir mokesčio administratoriaus (šios bylos kontekste Muitinės departamento), nes mokesčių administratorius privalo pagrįsti mokesčių mokėtojui apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas (MAĮ 67 straipsnio 1 dalis). Mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos (MAĮ 67 straipsnio 2 dalis). Remiantis MAĮ 153 straipsnio 1 dalies 3 punktu mokesčių mokėtojas, nesutikdamas su mokesčių administratoriaus sprendimu, privalo skunde nurodyti aplinkybes, kuriomis jis grindžia savo reikalavimą, ir tai patvirtinančius įrodymus.

Komisija, išanalizavusi mokesčio ginčo medžiagą, įvertinusi įrodymų visetą ir apibendrinama tai, kas išdėstyta, pažymi, kad mokesčių administratorius tikrąją ginčo prekių kilmę, nepripažinus Taivano kilmės, pagrįstai nustatė remdamasis OLAF Pranešimu pateikta informacija. OLAF Pranešime išdėstyta susisteminta iš Taivano muitinės gauta informacija leidžia tvirtinti, kad tiekėjo „A. L. Steel Co., Ltd“ (kuris visuose eksporto į ES dokumentuose ginčo prekes deklaravo kaip Kinijos kilmės) iš Taivano į Lietuvą eksportuotų ginčo prekių, kurias importavo Pareiškėja, kilmės šalis yra Kinija. Pareiškėja mokesčių administratoriui nepateikė įrodymų, patvirtinančių ginčo prekių apdorojimo lygį, kuris turi tiesioginės reikšmės, pripažįstant šių prekių kilmės pasikeitimą. Komisijos vertinimu, OLAF pateikti duomenys yra nuoseklūs ir nepriešaringi, todėl nėra pagrindo pripažinti, kad mokesčių administratorius nagrinėjamu atveju negalėjo remtis vien OLAF pateikta informacija ir turėjo atlikti papildomus tyrimo veiksmus. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad turi būti iš naujo įvertinti anksčiau minėtų Kauno TM Ataskaitos 2 priede nurodytų kontenerių prekių svorių duomenys, turintys reikšmės mokesčių prievolių dydžiui, Muitinės departamento Sprendimas naikintinas ir Pareiškėjos skundas perduodamas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Mokesčių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a :

Panaikinti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2022-03-02 Sprendimą Nr. 1A-41 ir Pareiškėjos skundą perduoti Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nagrinėti iš naujo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokesčių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam

teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskūsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos narė, pavaduojanti Komisijos pirmininką

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė